

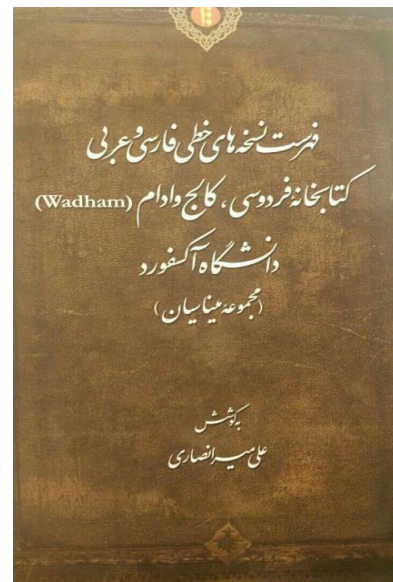
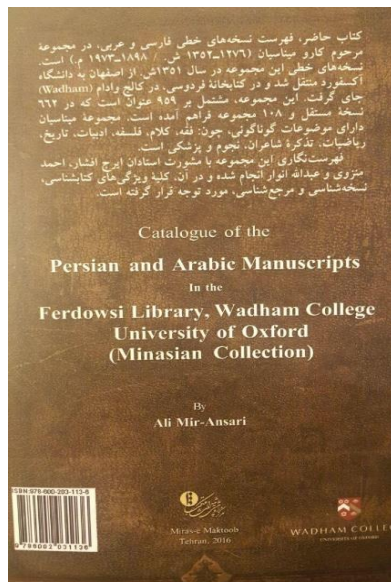
گزارش رونمایی

فهرست نسخه های خطی فارسی - عربی کالج وادام

دانشگاه آکسفورد

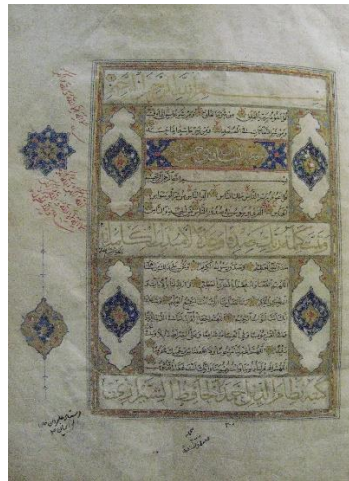
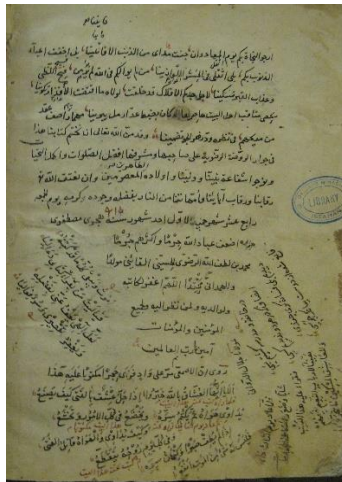
WADHAM COLLEGE
UNIVERSITY OF OXFORD

روز چهارشنبه ۱۷ آذر ماه ۱۳۹۵ / ۷ دسامبر ۲۰۱۶، ساعت ۵-۷ بعد از ظهر، طی مراسمی از " فهرست نسخه های خطی فارسی - عربی"، مجموعهء میناسیان، گردآوردهء دکتر علی میرانصاری در سالن SCR در کالج وادام (Wadham) در دانشگاه آکسفورد رونمایی شد.

این رونمایی به دو دلیل در نوع خود، بی سابقه بود. اول، آن که برای نخستین بار در این دانشگاه، به عنوان یکی از قدیمی ترین دانشگاه های جهان، از یک کتاب به زبان فارسی، آن هم فهرستِ مخطوطاتِ مربوط به فرهنگ ایران رونمایی می شد و دوم، به اذعان بسیاری، میزان مخاطب در مراسم رونمایی از یک فهرست نسخه های خطی، تا این اندازه دیده نشده بود. محققین و استادانِ مطالعاتِ ایرانی و نیز متخصصان حوزهء نسخه شناسی و کتابداری در این مراسم شرکت داشتند. علاوه بر مسئولان کالج وادام و رئیس آن، لرد کِن مکدانالد، کسانی دیگر از جمله ایران شناسان این دانشگاه، مانند دکتر جان گرنی، پرفسور ادموند هرزیگ و دکتر دومینیک بروکشاو؛ دانشجویان ایرانشناسی دانشکدهء خاورشناسی (Oriental Institute)؛ برخی از مسئولان کالج All Souls مانند پرفسور کالین بارو، دکتر سارا بیور و دکتر گای مورگان؛ مسئولان سابق و فعلی کتابخانه بادلیان (Bodleian)، مانند خانم لسللی فوربز، کتابدار نسخه های شرقی، در این مراسم حضور داشتند.

از طرف کتابخانه فردوسی، در سالن جنبی مراسم، نمایشگاهی از نوادرِ مخطوطاتِ این مجموعه، ترتیب یافته بود. از جمله مخطوطاتی که در این نمایشگاه عرضه شده بود، می توان به آثار زیر اشاره داشت: کشف الاسرار کتابت اواخر سده ۷ (به عنوان قدیمی ترین نسخهء این مجموعه)، قرآن کریم به خط نظام الدین احمد حافظ شیرازی (از خوش نویسان بزرگ قرن نهم)، کلیات سعدی قرن ۸، نسخه های قدیمی تذکره الشعراء دولتشاه سمرقندی، شرح دیوان امیرالمومنین و شرایع الاسلام و نمونه هایی ارزشمند از مهرهای این مجموعه.

این نمایشگاه، مورد استقبال کارشناسان نسخه های خطی و کتابداران حاضر در این مراسم قرار گرفت و بهانه ای

شد تا مباحث تخصصی، در باب کاغذ، جلد و آرایه های این مخطوطات و به طور کلی ارزش این نسخه ها، میان ایشان

درگیرد.

این مراسم سه سخنران داشت که هر سه درباره این فهرست سخن گفتند. بدین ترتیب:

۱- دکتر دومینیک بروکشاو (استاد زبان و ادبیات فارسی، Professor of Persian Literature, Wadham

(college

چکیده سخنان ایشان:

مجموعه کتابخانه وادام (Wadham)، معروف به "مجموعه میناسیان"، یکی از

مهمترین مجموعه های نسخه های خطی فارسی-عربی در انگلیس و در اروپا است. ما

خوشحال هستیم، که این مجموعه، جهت در دسترس قرار گرفتن همگانی، به تدریج

وارد فهرست مشترک آنلاین بریتانیا، تحت عنوان "فهرست" می شود. ورود این مجموعه به "فهرست"، اولاً استادان

مطالعات شرقی در بریتانیا و خارج از آن را قادر خواهد ساخت تا درباره این مجموعه، بهتر با یکدیگر مشورت داشته

باشند و ثانیاً به پیشرفت مطالعات شرقی، کمکی بس شایان خواهد کرد.

این مجموعه در دهه هفتاد میلادی، بواسطه دکتر جان گرنی از اصفهان به آکسفورد منتقل شد. خوشحال هستیم

که در این مراسم، ایشان را در کنار خود داریم. از زمانی که مجموعه میناسیان وارد کالج وادام (Wadham) شد تا

کنون، یعنی نزدیک به ۵ دهه، تهیه فهرستی جامع از آن، از اهداف کالج وادام (Wadham)، بوده است. ما با اقبال

بزرگی روبرو شدیم، زمانی که دکتر علی میرانصاری، بدین کار مبادرت ورزید. ما در بریتانیا، کسی را مانند او در فهرست

نگاری نسخه های خطی نداریم. او که پرورده مرحوم استاد احمد منزوی بود، کار خودش را با نظارت مرحوم ایرج

افشار آغاز کرد و سرانجام، فهرستی جامع از نسخه های فارسی-عربی مجموعه فراهم آورد.

ما از چاپ فهرست این مجموعه به زبان فارسی در تهران، بسیار خوشحالیم و مشتاقانه منتظر چاپ انگلیسی آن هستیم.

سخنان پروفیسور هرزیگ، از تفضیل بیشتری برخوردار بود. خلاصه سخنان او عبارت

بودند از:

مجموعه نسخه های خطی کالج وادام (Wadham)، متعلق به یکی از فرهیختگان

ارمنی اصفهانی به نام دکتر کارو میناسیان بود که در سال ۱۹۷۲ به این کالج هدیه

شده است. او در ۱۸۹۸ در یک دهکده ارمنی بختیاری در جنوب اصفهان بدنیا آمد.

تحصیلات خود را در جلفای اصفهان آغاز کرد و در بیمارستان St. Mary در لندن به اتمام رساند.

او از دوران نوجوانی به جمع آوری کتاب و اسناد تاریخی پرداخت و در طول سالیان، مجموعه ای گرانسنگ فراهم آورد.

او چند سال پیش از وفاتش، بخشی از مجموعه خود را به UCLA فرستاد و در سال ۱۹۷۲، هم بقیه مجموعه خود

را که شامل کتابهای چاپی، سنگی و خطی می شد، به کالج وادام (Wadham) هدیه کرد. این نسخه ها در سال

۱۹۷۸ به ساختمان جدید کتابخانه منتقل شد.

دکتر میناسیان در سال ۱۹۷۳ در سن ۷۵ سالگی در لندن درگذشت. او آرزو داشت تا این مجموعه در اختیار همگان

قرار گیرد. چاپ این فهرست، حرکتی قاطع از سوی کالج وادام (Wadham) به سوی عملی ساختن این آرزو بود.

کالج وادام (Wadham) بسیار خوش شانس بود که دکتر میرانصاری برای تهیه فهرست این مجموعه اعلام آمادگی

کرد. او فهرستی مشتمل بر تحلیل موضوعی، نسخه شناسی و منبع شناسی همه نسخه ها فراهم آورد. کار او مبتنی بر

اندوخته هایی بود که از سال ها تحقیق و کار در دایره المعارف بزرگ اسلامی آموخته بود و نیز بر پایه تجاربی بود که

از رهگذرهمنشینی و بهره گیری از محضر استادانی مانند احمد منزوی، عبدالله انوار و ایرج افشار، فراهم آورده بود.

نسل های آینده دانشجویان و نیز پژوهشگرانی که به این فهرست مراجعه میکنند، با من همداستان هستند در تشکر از دکتر میرانصاری که این مجموعهء مشکل و وقت گیر را به سرانجام رساندند.

این مجموعه برای اولین بار به زبان فارسی در تهران و توسط میراث مکتوب چاپ شد و در آینده نیز به زبان انگلیسی منتشر خواهد شد. در همین ارتباط، لازم میدانم از میراث مکتوب، انجمن تیما، روزبه پیروز و بنیاد برکت تشکر کنم که از چاپ فارسی و انگلیسی این فهرست حمایت کرده اند.

در پایان متذکر می گردم که دکتر کارلایل میناسیان (فرزند میناسیان بزرگ) قصد شرکت در این مراسم را داشت اما متأسفانه بیماری مانع از حضور او در این مجلس شد. او ضمن ابراز مسرت از چاپ این فهرست، مراتب قدردانی خود را از همه کسانی که در تهیه آن دخالت داشتند، ابراز داشت.

۳- دکتر علی میرانصاری (مؤلف کتاب و Fellow in All Souls college)

سخنرانی دکتر میرانصاری، مشتمل بر دو قسمت بود. اول، چگونگی آشنایی وی با مجموعهء میناسیان. و دوم، ویژگی نسخه های این مجموعه و نیز ویژگی فهرست حاضر. بخش اول، در مقدمه فهرست آمده است. در این جا به خلاصه ای از بخش دوم اشاره می شود.

این مجموعه دارای ۹۵۹ عنوان است که در ۶۶۲ نسخهء مستقل و ۱۰۸ مجموعه فراهم آمده است. موضوعات نسخه های این مجموعه عبارتند از: پزشکی، ریاضیات، نجوم، ادبیات فارسی، تاریخ، فلسفه، منطق، ریاضیات و عرفان. این مجموعه در سال ۱۹۷۱ از اصفهان به اکسفورد منتقل شد. تا زمانی که من به فهرست این مجموعه اقدام کردم، غیر از دو فهرست نامگو، فهرستی جدی برای این مجموعه تهیه نشده بود و این فهرست، نخستین فهرست کامل این مجموعه است. این مجموعه، چند ویژگی دارد که مهم ترین آنها عبارتند از:

- تنوع در موضوع: نسخه های این مجموعه، دارای ۴۵ موضوع، از موضوعات شرق شناسی است. مانند: هنر، مردم شناسی، جغرافی، ادبیات فارسی، ادیان، فلسفه، تاریخ و ادبیات عرب. این مجموعه در فهرستی جداگانه در پایان کتاب، به لحاظ موضوعی تقسیم بندی شده است.

- تنوع در خصوصیات نسخه شناسی: نسخه های این مجموعه، در یک دوره هفتصد ساله و در مناطق مختلف ایران، کتابت شده است. قدیمی ترین آنها در قرن ۱۳ و جدیدترین آنها در قرن ۱۹ کتابت شده است. این موضوع سبب شده است که ویژگی های مختلف نسخه شناسی ایرانی، مربوط به دوره های مختلف و مربوط به مکان های مختلف، در یک مجموعه جمع شود و دیده شود. مانند جنس های مختلف کاغذ، سبک های مختلف کتابت، سبک های مختلف صحافی و آرایه مختلف.

اما برخی از ویژگی های این کاتالوگ:

یک: در هر نسخه، موضوعات مربوط به کتاب شناسی، نسخه شناسی و مرجع شناسی، مستقلاً بحث شده است. در بحث کتاب شناسی، به معرفی مولف و اثر مورد نظر پرداخته شده است. مباحث متنوعی در بحث نسخه شناسی مطرح شده است که مهمترین آنها تحلیل کاغذ، خط و جلد است. در بحث مرجع شناسی، به تأسی از استاد مرحوم احمد منزوی، نشانی نسخهء مورد نظر در سایر کتابخانه های ایران و جهان معرفی شده است.

ثانیا: برای نخستین بار در تاریخ فهرست نگاری، یک بخش مستقل به نام "نسخه آنلاین" در این کاتالوگ درج شده است به این معنی که در پایان معرفی هر نسخه، یک آدرس اینترنتی وجود دارد که همان نسخه را به شکل آنلاین در یکی از کتابخانه های ایران یا سایر کشورهای دنیا نشان می دهد تا اگر خواننده ای بخواهد، همان نسخه را به شکل آنلاین ببیند، قادر به انجام آن باشد.

دکتر میرانصاری، در پایان سخن خود، از کسانی که وی را در انجام این فهرست یاری کردند، تشکر کرد. از جمله، پرفسور ادموند هرزیگ، دکتر جان گرنی، پرفسور رضا شیخ الاسلامی، جناب آقای کاظم موسوی بجنوردی، پرفسور جان هکنی، دکتر کارولین ماسون، دکتر فیروزه عبدالله ایوا، دکتر محمد امامی (مترجم فهرست) و دکتر اکبر ایرانی. او همچنین در این بخش، به قرائت پیام دکتر اکبر ایرانی، به عنوان میراث مکتوب پرداخت. همچنین، دکتر میرانصاری نسخه هایی از فهرست را که با شخصاً تهیه کرده و به همت خود، به آکسفورد آورده بود، به رسم یادبود به برخی از حاضران در مراسم که در حوزه کتابداری و نسخه شناسی فعالیت دارند، هدیه کرد.

در پایان مراسم، برخی از شرکت کنندگان، در ضیافت شامی که از سوی کالج ترتیب یافته بود، شرکت کردند.

برای اطلاع بیشتر از این مراسم، به سایت کالج وادام (Wadham) در این دو آدرس مراجعه کنید:

<https://www.wadham.ox.ac.uk/news/2016/december/persias-manuscripts>

<https://www.wadham.ox.ac.uk/about-wadham/library/persian-studies-section>

[News \(/news/news\)](#)

[Student news \(/news/student-news\)](#)

[Alumni news \(/news/alumni-news\)](#)

[2016 \(/news/2016\)](#)

[November \(/news/2016/november\)](#)

[December \(/news/2016/december\)](#)

[Return to Twickenham \(/news/2016/december/return-to-twickenham\)](#)

[Wadham in Objects: The Shakespeare First Folio \(/news/2016/december/wadham-in-objects-the-shakespeare-first-folio\)](#)

[Fellow for a year \(/news/2016/december/fellow-for-a-year\)](#)

[Aiming high \(/news/2016/december/aiming-high\)](#)

[Persia's manuscripts \(/news/2016/december/persias-manuscripts\)](#)

[Prize-winning essay \(/news/2016/december/prize-winning-essay\)](#)

[12 Days of Christmas \(/news/2016/december/12-days-of-christmas\)](#)

[2017 \(/news/2017\)](#)

Discovering Persia's manuscripts

12th December 2016

[News \(/news/news\)](#), [Student news \(/news/student-news\)](#), [Alumni news \(/news/alumni-news\)](#), [Home Feed \(/news/home-feed\)](#)

Readers in Iran will be among the first to learn in detail about Wadham Library's outstanding collection of Persian manuscripts, thanks to a comprehensive new catalogue.

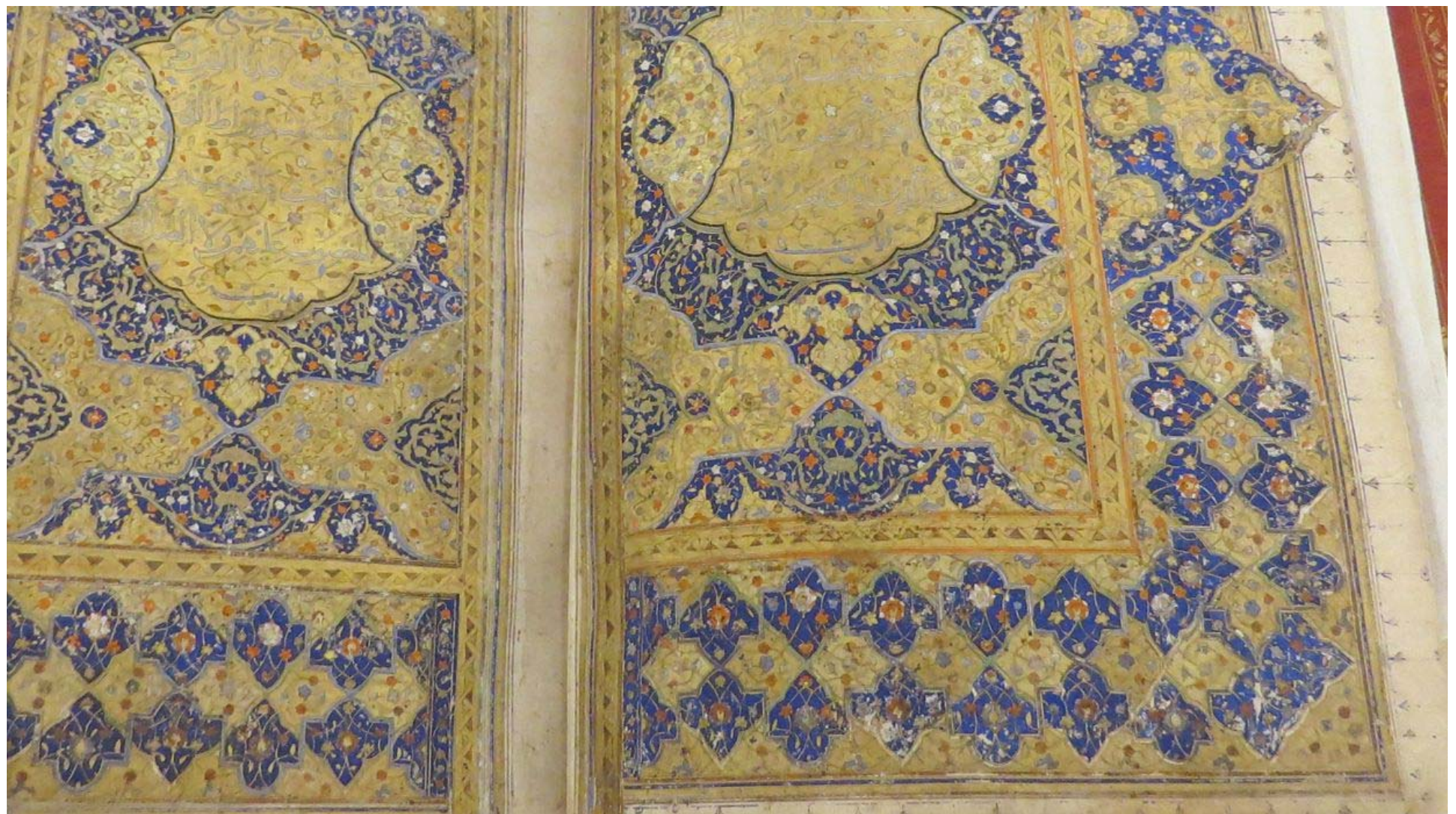
One of the beautiful manuscripts in the Wadham Library collection -an 1828 Quran

The Warden admires a Quran frontispiece behind Dr Ali Mir-Ansari with Professor Edmund Herzig

The Wadham Quran of the 15th Century, pictured here with a 14th Century copy of "Kashf al-Asrār va 'Uddat al-Abrār", a reputed Quran commentary

15th Century Quran

Students, academics and alumni view some of the rare Persian manuscripts and books in the Minasian collection.

Dr Zahra Taheri (Australian National University) and Professor Dominic Parviz Brookshaw reading the manuscripts' descriptions

Wadham Library Persian Studies Section Coordinator, Dr Mohammad Emami with Dr Ali Mir-Ansari and his wife.

Thanks to the expertise of Dr Ali Mir-Ansari, future generations of students and scholars have a comprehensive and descriptive analysis of this important collection of manuscripts, drawing on his experience in the Centre for the [Great Islamic Encyclopaedia \(http://global.cgiie.org.ir\)](http://global.cgiie.org.ir), and through his acquaintance and collaboration with leading Iranian experts in the field, including Ahmad Monzavi, Abdollah Anvar and the late Iradj Afshar.

This difficult and time-consuming task has focused on the collection of Persian manuscripts given to the college in 1972 by Dr Caro Minasian, physician, collector and scholar, who was born in 1898 in an Armenian Bakhtiari village, south west of Isfahan and died in London in 1973 at the age of 75.

Describing the manuscripts, Wadham Professorial Fellow in Iranian Studies, Edmund Herzig said: "The collection is unusual among those held in libraries in the West in that it largely comprises works that belonged to private families rather than to royalty and elite households. Dr Minasian purchased many of the manuscripts from his acquaintances and patients in Tehran and Isfahan, so the Wadham Persian manuscripts give a rare insight into the books that were read and kept in Iranian homes before the advent of modern publishing."

Dr Minasian’s love of books and passion for reading started in early childhood and developed into his greatest interest in life. His main book collection began in 1935 and fell into two main parts: printed books on diverse subjects including history, literature, travel, science, etc., and manuscripts, lithographs and old printed books. The modern published works were donated to Isfahan University. Most of the manuscripts, documents and art works were destined for [UCLA \(http://minasian.library.ucla.edu\)](http://minasian.library.ucla.edu), but a significant number of manuscripts, lithographs and early printed books were donated to Wadham College, which was then in the process of establishing a [Persian library \(https://www.wadham.ox.ac.uk/about-wadham/library/persian-studies-section\)](https://www.wadham.ox.ac.uk/about-wadham/library/persian-studies-section), which opened in 1978.

Dr Minasian’s main aim and wish for the future of his Persian manuscript collection was for it to remain easily accessible to the public. The publication of the present catalogue marks a decisive step towards realising that aim. While Wadham College has always made the collection available to interested scholars, without a proper catalogue it has been impossible to find out more than bare author and title information about the works it contains other than by visiting the college and looking at the manuscripts themselves. This has particularly hampered scholars in Iran and other places remote from Oxford from making use of the collection.

This catalogue of Persian manuscripts is published first in Persian and in Iran thanks to support from Miras-e Maktub. In future, the catalogue will be translated and published in English and added to the [Fihrist catalogue \(http://www.fihrist.org.uk\)](http://www.fihrist.org.uk). Items in Wadham’s Persian collection have been restored thanks to generous support from alumni and friends of Wadham College.

[Read less](#)

Related links

[Wadham’s Persian Library \(/about-wadham/library/persian-studies-section\)](http://about-wadham/library/persian-studies-section)

People (/people)	Schools/Teachers/Prospective Applicants (/schoolsteachersprospective-applicants)	Venue hire and conferences (/venue-hire-conferences)	Regulations and policy documents (/governance/regulations-and-policy-documents)
Fellows and academic staff (/people/fellows-and-academic-staff)		Meeting rooms (/venue-hire-conferences/meeting-rooms)	
Warden (/people/warden)	Virtual Open Day (/schoolsteachersprospective-applicants/virtual-open-day)	Dining rooms (/venue-hire-conferences/dining-rooms)	
Emeritus Fellows (/people/emeritus-fellows)	Schools and Teachers (/schoolsteachersprospective-applicants/schools-and-teachers)	Accommodation (/venue-hire-conferences/accommodation)	
Staff (/people/staff)	Prospective Applicants: Find out more (/schoolsteachersprospective-applicants/prospective-applicants)	Venue hire information (/venue-hire-conferences/venue-hire-information)	
Alumni (/people/alumni)	Accessibility statement (/home/accessibility-statement)	Privacy & Cookies (/home/privacy-cookies)	Jobs (/about-wadham/jobs)

[f \(https://www.facebook.com/wadhamcollege\)](https://www.facebook.com/wadhamcollege) [i \(https://www.instagram.com/wadhamcollege\)](https://www.instagram.com/wadhamcollege) [in \(https://www.linkedin.com/company/wadhamcollege\)](https://www.linkedin.com/company/wadhamcollege) [yt \(https://www.youtube.com/channel/UCVdWdHcomdncsW4mre-hne-gm1a\)](https://www.youtube.com/channel/UCVdWdHcomdncsW4mre-hne-gm1a) [ox.ac.uk \(https://www.ox.ac.uk\)](https://www.ox.ac.uk) [Contact us \(/about-wadham/contact-us\)](#) [Complaints \(/about-wadham/complaints\)](#) [Freedom of Information Act \(/about-wadham/freedom-of-information-act\)](#) [University of Oxford. All rights reserved](#)

[\(http://www.ox.ac.uk/\)](http://www.ox.ac.uk/)